

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สามารถใช้เป็นกรอบการศึกษา ตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน
5. คณะกรรมการหมู่บ้าน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายท่าน มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ดังต่อไปนี้

จ้ำรอง เงินดี (2534 : 2) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็น การแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคน แต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคตินั้น เจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

นพมาศ ชีระเวทิน (2539 : 99) ได้กล่าวไว้ว่าความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่ มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริงพูดตามตั้งคมหรือพูด เพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่ มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

ธีระศักดิ์ บันทุปา (2541 : 55) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออก ทางด้านความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจ และความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ เหตุการณ์ใด

เหตุการณ์หนึ่งด้วยการพูด การเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น อาจเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ซึ่งอาจถูกหรือไม่ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธ จากคนอื่นได้ ความคิดเห็นจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

สวานา พรพัฒน์กุล (2542 : 10-11) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออก ทางด้านความรู้สึก ที่เกิดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่ขึ้นอยู่กับจิตใจของเฉพาะบุคคล ซึ่ง อาจเป็นไปในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และการมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งการแสดงออกเช่นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้

ดันแคน (Dunaan. 1981 : 135) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อ หรือการพิจารณาตัดสิน (Judgment) โดยบุคคลซึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับในแต่ละช่วงเวลา ความคิดเห็นนี้ไม่สามารถทดสอบความรู้ความเชื่อมั่นของบุคคลได้ และต้องยอมรับว่าประชาชน ทั่วไปนั้นอาจมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

กู๊ด (Good. 1973 : 339) ให้คำจำกัดความว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือชี้แจงน้ำหนักความถูกต้องหรือไม่

ไอร์แซก (Isaak. 1981 : 203) ให้ความหมายว่าความคิดเห็น หมายถึง การแสดง ออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะจาก คำถามที่ได้รับทั่ว ๆ ไป ซึ่งปกติแล้วความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับ เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะแต่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่วไป ซึ่งมีความหมายกว้างกว่า

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากการรับรู้ ความรู้สึก ความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจแสดงออกมาในรูปแบบของ การพูด การเขียนก็ได้ ความคิดเห็นของแต่ละคนอาจแตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับ พื้นฐานในการแสดงออกของแต่ละบุคคล เช่น ความรู้ ประสบการณ์ การได้รับข้อมูลข่าวสาร บทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อ เรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกัน ออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นได้ มีนักวิชาการเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ (จำเรียง ภาวจิตร. 2536 : 248-249)

2.1.1 ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2.1.2 กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

2.1.3 กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาจะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

2.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ดังนี้ (Oskamp. 1977 :119-133)

2.2.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiological Factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษนิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2.2.2 ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct personal experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดเห็นต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำส้มคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำส้มหวาน เย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความรู้สึกต่อ น้ำส้มที่ได้ทานเป็นครั้งแรกเป็นประสบการณ์โดยตรงที่เขาได้รับ

2.2.3 อิทธิพลจากครอบครัว (Parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็ก ๆ

จะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัว และจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

2.2.4 เจตคติความคิดเห็นของกลุ่ม (Group determinants of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและเจตคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

2.2.5 สื่อมวลชน (Mass media) เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้ลึกต่าง ๆ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการสื่อ

2.3 ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไป คือ (กิตติ สุทธิสัมพันธ์. 2542 : 12-13) ได้สรุป

2.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพสมอง

2) ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นและการศึกษาทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผล

3) ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้กลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

4) ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2.3.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

1) สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2) กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

3) ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับ ทั้งนี้ เพราะข้อเท็จจริงที่บุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า บุคคลอาจแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันหรือเหมือนกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของบุคคล และอิทธิพลที่มีผลต่อการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ในขณะนั้นด้วย

3. การวัดความคิดเห็น

มีนักวิชาการได้อธิบายถึงการวัดความคิดเห็นไว้ ดังนี้

วิเชียร เกตุสิงห์ (2541 : 94-97) กล่าวว่า การใช้แบบสอบถามวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้ นิยมสร้างตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักของความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนนั้น ขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็นทางปฏิฐานหรือปฏิเสธ

เบสท์ (Best. 1977 :171) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไป จะต้อง มีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้าและมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับสูงต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้ตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามและผู้ถูกวัดจะเลือกตอบความคิดเห็นของคนในเวลานั้น การใช้แบบสอบถามสำหรับการวัดแบบลิเคิร์ต โดยเริ่มด้วยการรวบรวมหรือการเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.1 มาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น

พรเพ็ญ เพชรสุคติ (2531 : 3) อธิบายว่ามาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธีแต่วิธีที่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ

3.1.1 วิธีของเทอร์สตัน (Thurston's Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบกับตำแหน่งของความคิดเห็นทัศนคติไปในทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็นสเกลที่มีช่วงห่างกัน (Equal-Appearing Intervals)

3.1.2 วิธีกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำแบบเปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น

3.1.3 วิธีจำแนกแบบ S-D Scale (Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำ คุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (bipolar adjective) เช่น ดี-เลว ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

3.1.4 วิธีวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลายเพราะเป็นวิธีการสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางขึ้นชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความขึ้นชอบ ซึ่งอาจมีค่า ตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำ ตอบ และให้คะแนนเป็น 5,4,3,2,1 ตามลำดับการให้คะแนน positive หรือทาง negative ในที่นี้จะทำการวัดความคิดเห็นโดยวิธีลิเคิร์ต (Likert's Scale) เพราะเป็นวิธีที่ง่าย สะดวกและนิยมกันทั่วไป

3.2 ทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยม

วัลลภ รัฐฉัตรทรานนท์ (2545 : 102-117) อธิบายว่า ทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมที่ใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

3.2.1 วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี - เลว ขยัน - ขี้เกียจ เป็นต้น

3.2.2 วิธีเคิร์ทสเกล (Likert's Scale) เป็นวิธีทางมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีค่าตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1

3.2.3 วิธีกัตต์แมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง - ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้อย่างต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

3.2.4 วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณ แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียวและเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน

สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นที่สำคัญ คือ การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า หรือ การวัดแบบลิเคิร์ต ซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

1. ความหมายของการบริหาร

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความหมายของการบริหารไว้ ดังนี้
 สมพงษ์ เกษมสิน (2531 : 6) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์ และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบตาม กระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธีระ รุญเจริญ (2532 : 18) กล่าวว่า การบริหาร คือ การทำงานให้สำเร็จโดยการเตรียมการล่วงหน้าไว้ก่อน ไม่ว่าจะเป็แผนดำเนินงานและทรัพยากรสนับสนุน ดังนั้น การบริหารจึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคนและงาน โดยมีจุดมุ่งหมายคือความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

กมล ชูทรัพย์ (2533 : 91) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือดำเนินการ อย่างใดอย่างหนึ่งภายในองค์การ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ (2533 : 22) การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานหรือ กระบวนการใด ๆ ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาช่วย

พยอม วงศ์สารศรี (2542 : 11) การบริหารคือ กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะ และกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกใน องค์กร การตระหนักถึงความสามารถ ความสำนึก ความต้องการ และความมุ่งหวังด้าน ความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่กันไป องค์กรจึงจะสัมฤทธิ์ผล ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ไซมอน (Simon, 1947 : 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าหมายถึง กิจกรรม ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

สรุปได้ว่า การบริหารเป็นการทำงานที่ต้องอาศัยความรู้ทางวิชาการและศิลปะมาใช้ เพื่อนำเอาทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน โดยเกิดจากการร่วมมือของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร

ได้มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงลักษณะหรือกระบวนการบริหาร ดังนี้

2.1 ความหมายของกระบวนการบริหาร

ระวัง เนตรโพธิ์แก้ว (2535 : 42) ได้กล่าวถึงการบริหารโดยเน้นที่หน้าที่มีลักษณะเป็นวงจรที่สำคัญ ดังนี้

2.1.1 การวางแผน หมายถึง การกำหนดแนวทางในการทำงาน

2.1.2 การจัดองค์การ หมายถึง การจัดหน่วยงานหรือส่วนงาน รวมทั้งการบรรจุคนเข้าทำงาน

2.1.3 การสั่งการ หมายถึง การกำหนดวิธีการทำงานรวมถึงการใช้อำนาจที่จะสั่งให้พนักงานปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

2.1.4 การควบคุม หมายถึง กลยุทธ์ในการที่จะอำนวยความสะดวกให้มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

2.2 การบริหารที่รวมความหมายไว้อย่างครอบคลุม

สมพงษ์ เกษมสิน (2525 : 90) ได้กล่าวถึงการบริหารที่รวมความหมายไว้อย่างครอบคลุม ดังนี้

2.2.1 การบริหารเป็นการแบ่งงานกันทำ

2.2.2 ผู้บริหารต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

2.2.3 คนทำงานต้องได้รับผลตอบแทน

2.2.4 องค์การประกอบด้วยโครงสร้างและบุคคล องค์การจึงมีชีวิตจิตใจ

เช่นเดียวกับมนุษย์

2.2.5 ผู้บริหารจะต้องตระหนักไว้เสมอว่า การบริหารองค์การเป็นการบริหารคนและบริหารงานควบคู่กันไป

3.3 ทฤษฎีการบริหารที่โด่งดัง

กูลิค และเออร์วิค (Gulick and Urwick, 1963 : 170-171) ทั้งสองท่านเป็นเจ้าของสำนักบริหารที่เน้นเรื่องระบบและรูปแบบโดยเสนอทฤษฎีการบริหารที่โด่งดังมาก คือ "POSDCORB" เป็นทฤษฎีที่ใช้กันมากเพราะเป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอน 7 ขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 P : Planning การวางแผนเป็นการวางแผนเค้าโครงการกิจกรรม และวิธีการที่จะต้องปฏิบัติ

3.3.2 O : Organizing การจัดองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างที่เป็นทางการของอำนาจหน้าที่ขององค์การ โดยยึดหลักการแบ่งหน่วยงาน และทำงานอย่างประสานร่วมมือกัน

3.3.3 S : Staffing การบริหารงานบุคคล เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลทั้งสิ้น เริ่มตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาและจูงใจบุคคลเหล่านั้น ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.4 D : Directing การสั่งการ เป็นภารกิจในการใช้ภาวะการเป็นผู้นำอย่างต่อเนื่องในองค์การในการทำการตัดสินใจและทำให้การตัดสินใจนั้นเป็นผลสำเร็จ

3.3.5 CO : Coordinating การประสานงานเป็นงานที่มีความสำคัญในการรวมและประสานให้ส่วนหรือปัจจัยต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความเกี่ยวเนื่องระหว่างกัน

3.3.6 R : Reporting การรายงานผลเป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงความก้าวหน้าของงาน

3.3.7 B : Budgeting การงบประมาณเป็นภารกิจเกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชี การควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

3. ทฤษฎีการการบริหาร

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้อธิบายถึงทฤษฎีการการบริหารที่มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์การได้ดังนี้

3.1 นิยามทฤษฎีการการบริหารที่มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการ

สมพงษ์ เกษมสิน (2531 :7-9) กล่าวว่า โดยทั่วไปในการบริหารถือว่ามีทฤษฎีการ ที่เป็นปัจจัยสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า 4 M's จักว่าปัจจัยทั้งสี่ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร ดังนี้

3.1.1 ด้านบุคลากร คนหรือบุคลากรเป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหาร หน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพ คือบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญและที่มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในอันที่จะได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ นับตั้งแต่การสรรหา การฝึกอบรม

เพื่อยกระดับความสามารถของบุคลากร รวมถึงการที่จะส่งเสริมให้กำลังใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และรวมถึงมีวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพอีกด้วย

3.1.2 ด้านงบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปของตัวเงินที่ต้องจ่ายในการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งด้านงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงาน เพราะงบประมาณเป็นแผนสำหรับอนาคต โดยหลักการแล้วในการบริหารงบประมาณนั้น รวมถึงการจัดทำงบประมาณประจำปี การจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม การจัดทำแผนการในงบประมาณ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ การของบประมาณฉุกเฉิน และการประเมินผลการใช้งบประมาณ

3.1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงการศึกษางานที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ การสำรวจการรับรู้ความจำเป็นในการใช้วัสดุอุปกรณ์ขององค์การ กระบวนการจัดซื้อ กระบวนการสรรหาใช้งาน การให้บริการรวมถึงการเก็บบำรุงรักษา

3.1.4 ด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่เป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีการร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารเป็นกิจกรรมที่เริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน รวมถึงการควบคุม ซึ่งในแต่ละหน้าที่ดังกล่าวอาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะและจุดมุ่งหมายขององค์การ เช่น ถ้าเป็นองค์การของรัฐ ก็จะเน้นในเรื่องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ถ้าเป็นองค์การเอกชนจะมีเรื่องของของกำไรเข้ามาเป็นส่วนสำคัญอีกด้วย

3.2 ความหมายทรัพยากรการบริหาร

ปัญญา นุ่ยเปีย (2534 : 29-30) อธิบายว่าทรัพยากรการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบหรือสิ่งที่จะช่วยให้การบริหารดำเนินไปได้โดยสะดวก ไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการหรือธุรกิจ จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรในการบริหารด้วยกันทั้งนั้น โดยปกติการบริหารจะต้องมีทรัพยากรการบริหารพื้นฐานอยู่ 4 ประการ

3.2.1 ทรัพยากรมนุษย์หรือคน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในองค์การทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสูงสุดถึงต่ำสุด

3.2.2 เงิน หมายถึง เงินที่ใช้เป็นทุนในการดำเนินการและทุนในการพัฒนาองค์การ

3.2.3 วัสดุสิ่งของ ได้แก่ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน

3.2.4 การจัดการ หมายถึง กระบวนการและวิธีการจะนำทรัพยากรการบริหารอื่นให้เกิดสินค้าและบริการ

ทรัพยากรทั้ง 4 ประการนี้มักจะเรียกว่า “4 M’S” อย่างไรก็ตามมี

นักบริหารหลายท่านมีความเห็นว่ายังมีทรัพยากรอื่น ๆ อีก เช่น อำนาจหน้าที่ (Authority) และเวลา (Time) หรือแม้แต่ตลาด (Market) ซึ่งมีความสำคัญต่อการทำงานทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาเองก็มีความเชื่อว่าทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กรก็คือ คนหรือทรัพยากรมนุษย์ เพราะถ้าหน่วยงานใดประกอบด้วยคนดี มีความสามารถก็จะทำให้การพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะคนที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารหรือเป็นผู้นำขององค์กร ยิ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต้องได้รับการพัฒนาและเลือกสรรอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จร่วมกันนั่นเอง

กรีนวูด (Greenwood, 1965 : 74-75) ได้ให้ความเห็นว่าทรัพยากรการบริหารควรมีอย่างน้อย 7 ประการ คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ อำนาจหน้าที่ เวลา กำลังใจในการทำงาน และความสะอาดต่างๆทั้งนี้ โดยย้มาถึงความสำคัญและจำเป็นของอำนาจหน้าที่และเวลาในการบริหารไว้ว่าในการบริหารงานนั้นไม่ว่าจะเป็นงานของรัฐหรือเอกชนก็ตามงานจะไม่สามารถดำเนินไปด้วยดีได้ถ้าหากปราศจากเสียซึ่งอำนาจหน้าที่และเช่นกันการบริหารนั้น ๆ ก็จะไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลด้วยคืออย่างมีคุณค่า หากมิได้กำหนดเวลาให้เหมาะสมเพียงพอกับประเภทและลักษณะของงานนั้น ๆ ส่วนทางการบริหารธุรกิจได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยของการบริหารเพิ่มเติมต่างออกไปอีกคือ มีคน เงิน วัสดุสิ่งของ การจัดการ วิธีการ และเครื่องจักร และเรียกสั้นๆว่า 6M'

สรุปได้ว่า ทรัพยากรการบริหารที่สำคัญ มี 4 ประการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ หรือเรียกว่า 4m ทรัพยากรการบริหารดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ในการบริหารงานทุกประเภท ทุกระดับ หากองค์กรใดใช้ทรัพยากรการบริหารทั้ง 4 ประการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้องค์กรนั้นเจริญ รุ่งเรือง แต่หากองค์กรใดไม่สามารถใช้ทรัพยากรทั้ง 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพองค์กรนั้นจะล้มเหลวและอาจถึงขั้นต้องล้มเลิกไปในที่สุด

องค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/249 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิด

โอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่เป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวมอันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยจัดให้มีสภาตำบลและคณะกรรมการสภาตำบลขึ้น ดังนี้
(กรมการปกครอง. 2539 : 10)

วันที่ 1 มีนาคม 2509 กระทรวงมหาดไทยได้ออกคำสั่ง 275/250 เรื่องระเบียบบริหารส่วนตำบลและหมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) ขึ้น โดยรวมคณะกรรมการตำบล และสภาตำบลเข้าเป็นองค์กรเดียวกันแบบการปกครองของสุขาภิบาล ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพการณ์ยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งคณะรัฐมนตรีรับหลักการแต่เป็นที่สังเกตว่าคำสั่งกระทรวงมหาดไทยทั้ง 2 ฉบับ ดังกล่าวนี้เป็นเพียงระเบียบปฏิบัติในท้องถิ่น บางแห่งมิเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 ได้ระบุไว้

วันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้มีคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 แก้ไขปรับปรุงระเบียบบริหารตำบลและปรับปรุงตำบลให้เป็นสภาตำบลตามคณะปฏิวัติฉบับนี้ภายใน 3 ปี เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน อย่างไรก็ตามสภาพของสภาตำบลยังไม่เป็นนิติบุคคล แต่ถือเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานย่อยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมากที่สุด มท 0309/ว438 ลงวันที่ 29 กันยายน 2509 และด่วนมากที่สุด มท 0309/ว99 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2510

การที่สภาตำบลไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน รัฐบาลได้มีการปรับปรุงฐานะของสภาตำบลใหม่ให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตาม มาตรา 43 ประกอบด้วยสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 44

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 40 โดยสภาตำบลมีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท

หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสองอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้น ให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 40 และมาตรา 95 ให้สภาตำบลพ้นจากสภาพแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่ที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สินสิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 41 และมาตรา 95 วรรคสี่ กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศจัดตั้งสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 40 และมาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ไปแล้วเมื่อสิ้นปี 2542 จำนวน 6,747 แห่ง

ในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิก อบต. อำนาจหน้าที่ของ อบต. เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอให้เห็นทั้งโครงสร้าง อบต. ตามกฎหมายเดิมและส่วนที่เป็น อบต. ที่ได้รับการแก้ไขใหม่พร้อม ๆ กันไป พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคลและคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

2. การกระจายอำนาจสู่องค์การบริหารส่วนตำบล

มีสถาบันที่สำคัญที่ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจสู่องค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

กรมการปกครอง (2539 : 15) ได้กำหนดหลักการ การกระจายอำนาจสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เอง โดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนอดีต เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความคล่องตัวในการดำเนินงานบริหารตำบลให้มีความเจริญก้าวหน้าและตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลได้

2.2 คณะกรรมการและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเกือบทั้งหมด กล่าวคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของราษฎรหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีที่มาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันมาอีกด้วย

2.3 อำนาจอิสระของผู้บริหารมีขอบเขตหน้าที่ และกิจกรรมมากขึ้นจากเดิม ที่ประกาศไว้ในคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 และยังมีอำนาจในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น โดยที่หากหน่วยราชการที่ดำเนินการใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตำบล จะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลให้ทราบเสียก่อน

2.4 อำนาจทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดเก็บภาษีได้ เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น เช่น เทศบาล และสุขาภิบาล เป็นต้น อาทิรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์ ที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ และยังได้รับการจัดสรรภาษีโดยตรงจากหน่วยราชการที่เก็บภาษีในเขตตำบลนั้นจากภาษีประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่มธุรกิจเฉพาะภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บได้จัดเก็บแล้วก็จัดเก็บภาษีเหล่านี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีทางกฎหมายตามลำดับและที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ค่อนข้างเหนือไปกว่าท้องถิ่นอีกด้วย เช่น จากอากรรังนกนางแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ประทานบัตรทองประมงค่า ภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าธรรมเนียมจากการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน เป็นต้น

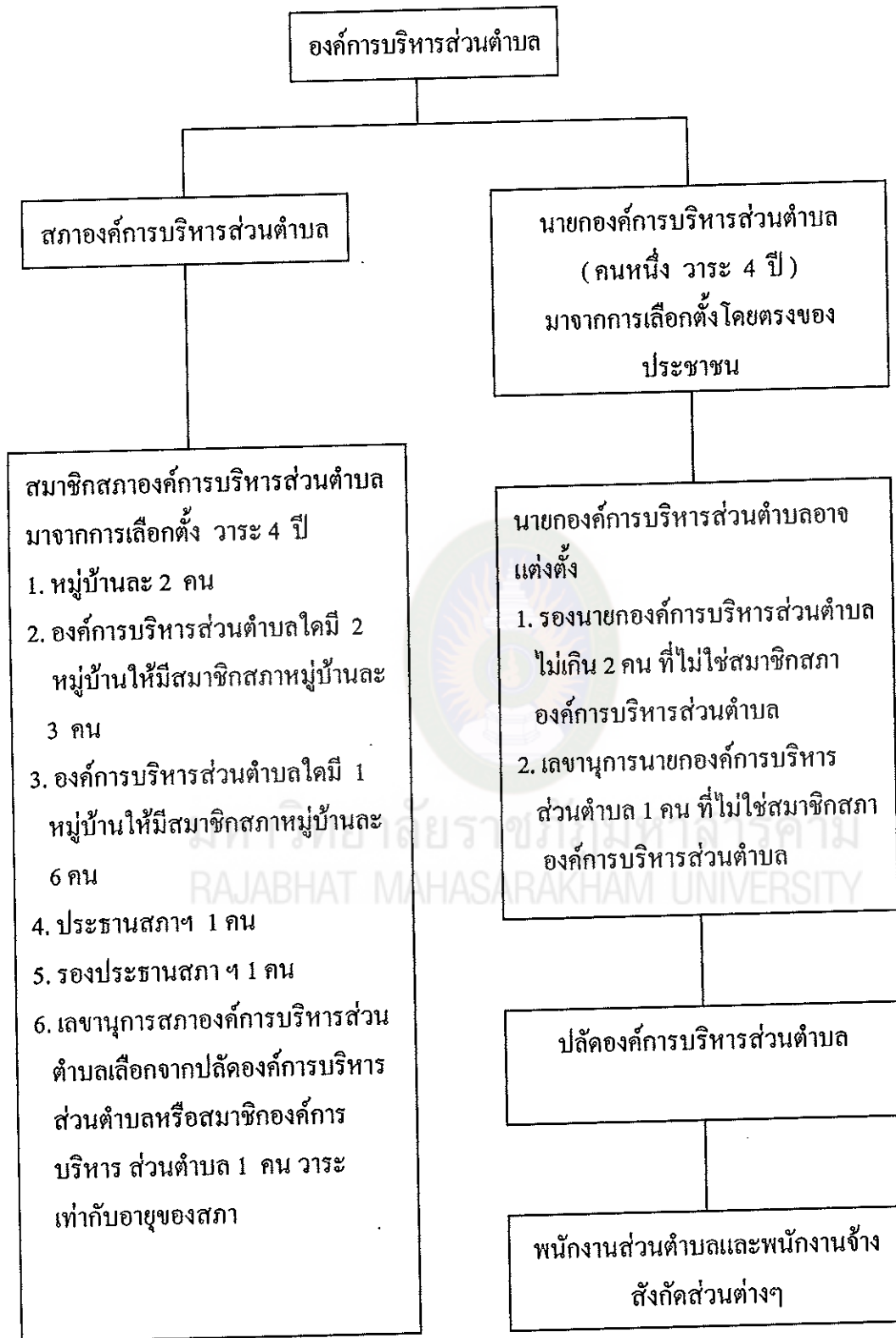
3. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งโครงสร้างองค์กรออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สภา อบต.) เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน ในกรณีที่เขตองค์การบริหาร

บริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน เขตเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ เขตหมู่บ้าน สภา องค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และ รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) เป็นองค์กรฝ่ายบริหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำหน้าที่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบล โดยรับผิดชอบต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งมีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจแต่งตั้งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546
ที่มา : โกวิท พงงาม. 2548 : 234

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

4.1 องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)

4.1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบก

4.1.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4.1.3 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

4.1.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4.1.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

4.1.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

4.1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

4.2 องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

4.2.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร

4.2.2 ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

4.2.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

4.2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ

4.2.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

4.2.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

4.2.7 บำรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

4.2.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

- 4.2.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.2.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 4.2.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 4.2.12 การท่องเที่ยว
- 4.2.13 การผังเมือง

4.3 องค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการ สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเองตาม (พระราชบัญญัติกำหนดแผน และ ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542)

- 4.3.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 4.3.2 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 4.3.3 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4.3.4 การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- 4.3.5 การสาธารณูปการ
- 4.3.6 การส่งเสริม การฝึกและการประกอบอาชีพ
- 4.3.7 การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 4.3.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 4.3.9 การจัดการศึกษา
- 4.3.10 การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี

คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

- 4.3.11 การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

- 4.3.12 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 4.3.13 การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 4.3.14 การส่งเสริมกีฬา
- 4.3.15 การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพ

ของประชาชน

- 4.3.16 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 4.3.17 การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ

บ้านเมือง

- 4.3.18 การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 4.3.19 การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 4.3.20 การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 4.3.21 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 4.3.22 การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- 4.3.23 การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการ

อนามัย โรงมหรสพและสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

4.3.24 การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.3.25 การผังเมือง

4.3.26 การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

4.3.27 การดูแลรักษาที่สาธารณะ

4.3.28 การควบคุมอาคาร

4.3.29 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4.3.30 การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน

การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.3.31 กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีอำนาจ
อิสระในการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นในเขตความ
รับผิดชอบ โดยมีการจัดตั้งขึ้นและมีอำนาจที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ
บริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และมีหน้าที่อื่นๆ
ที่อาจทำและไม่ทำก็ได้ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
ได้ให้อำนาจไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน

1. สภาพทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลานได้รับการแต่งตั้งขึ้นจากสภาตำบลปะหลาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0318/51601 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2539 เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับ ประกาศทั่วไป เล่ม 113 ตอนพิเศษที่ 52 ง วันที่ 25 ธันวาคม 2539 โดยมีสภาพทั่วไป และ ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (องค์การบริหาร ส่วนตำบลปะหลาน. 2552 : 9-15)

1.1 ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน ตั้งอยู่รอบนอกเขตเทศบาลตำบล พัคฆภูมิพิสัยพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลลานสะแก อำเภอพัคฆภูมิพิสัย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลก้ามปูและเมืองเสือ อำเภอพัคฆภูมิพิสัย

ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลเม็กคำ อำเภอพัคฆภูมิพิสัย

1.2 เนื้อที่ องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 15,307 ไร่ หรือมีพื้นที่ทั้งหมด 28 ตารางกิโลเมตร

1.3 ภูมิประเทศ องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบและที่ราบสูง ไม่มีภูเขาไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน แต่มีคลองจอบและคลองลำพังชู ไหลผ่าน

1.4 จำนวนหมู่บ้าน มี 13 หมู่บ้าน ดังนี้

4.1.1 หมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลานเต็มทั้งหมู่บ้าน ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 3 บ้านหนองห้าง

หมู่ที่ 4 บ้านเมืองแล้ง

หมู่ที่ 5 บ้านหนองเม็ก

หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัวทอง

หมู่ที่ 7 บ้านโนนน้อยเจริญ

หมู่ที่ 9 บ้านคงสมัค

หมู่ที่ 11 บ้านคงเค็ง

หมู่ที่ 12 บ้านโนนเมือง

4.1.2 หมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลานบางส่วน ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 8 บ้านเมืองเจีย

หมู่ที่ 10 บ้านโนนสูง

หมู่ที่ 14 บ้านปะหลาน

หมู่ที่ 15 บ้านเมืองเก่า

หมู่ที่ 16 บ้านโนนเขาคำ

1.5 จำนวนประชากร ประชากรทั้งสิ้น 5,268 คน แยกเป็นชาย 2,752 คน หญิง 2,516 คน

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพ เกษตรกรรม (ทำนา)จำนวน 3,102 คน / รับจ้าง จำนวน 526 คน / ค้าขาย จำนวน 58 คน / ข้าราชการ ลูกจ้างของรัฐ จำนวน 67 คน

2.2 หน่วยธุรกิจเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน มีโรงสีข้าวจำนวน 20 แห่ง / ร้านค้า จำนวน 48 แห่ง

3. สภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง / ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง / ที่เก็บข้อมูลตำบลจำนวน 2 แห่ง

3.2 สถาบันและองค์การทางศาสนา มี วัด / สำนักสงฆ์ จำนวน 5 แห่ง

3.3 การสาธารณสุข อัตราการมีและสวมหน้ากากของประชาชน ร้อยละ 100

4. การบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน มีเส้นทางเชื่อมหมู่บ้านภายในตำบล ดังนี้

4.1.1 ภายในหมู่บ้านมี 20 สาย มีสภาพเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนหินคลุก และถนนหินลูกรัง

4.1.2 ถนนระหว่างหมู่บ้านมี 17 สาย มีสภาพเป็นหินคลุก ถนนหินลูกรัง และถนนดิน

4.2 โทรคมนาคม มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 10 ตู้

4.3 การไฟฟ้า ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ จำนวน 917 คริวเรือน

4.4 หนองน้ำมี 12 แห่ง

4.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ บ่อน้ำตื้น จำนวน 59 แห่ง / บ่อน้ำโยก จำนวน 3 แห่ง / อ่างเก็บน้ำ จำนวน 1 แห่ง / คลองส่งน้ำ จำนวน 2 แห่ง

5. นโยบายการพัฒนาของผู้บริหาร

5.1 นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน

5.1.1 ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้มีมาตรฐาน มีความสะดวก รวดเร็ว

5.1.2 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค บริโภคและการเกษตรที่เพียงพอ

5.1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายเขตไฟฟ้า และติดตั้งไฟสาธารณะภายในหมู่บ้านหรือชุมชน

5.2 นโยบายการสร้างอาชีพและรายได้

5.2.1 ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เป็นสินค้า OTOP

5.2.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริมตามศักยภาพและวัตถุดิบในพื้นที่เพื่อสร้างรายได้นอกเหนือจากการทำนา

5.2.3 ส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้มีทุนในการประกอบการ

5.2.4 ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรจากผลผลิตในชุมชนเพื่อให้ได้มาตรฐาน

5.2.5 พัฒนาปรับปรุงให้มีสถานที่ท่องเที่ยวของตำบลให้เป็นที่รู้จัก

5.3 นโยบายด้านการศึกษา ศาสนา สังคม วัฒนธรรม และนันทนาการ

5.3.1 สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนหรือวัดเป็นศูนย์การศึกษาในชุมชน

5.3.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.3.3 ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกันในสิทธิและโอกาส

5.3.4 ส่งเสริมการดูแลสุขภาพ อนามัยของประชาชนให้ได้รับการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง

5.3.5 ส่งเสริมสนับสนุนการแข่งขันกีฬาของประชาชนทุกเพศทุกวัย

5.3.6 ส่งเสริมป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล

5.3.7 สนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน

5.3.8 ให้การสงเคราะห์ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสและคนชรา ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถช่วยเหลือตนเองได้

5.4 นโยบายด้านการเกษตร

5.3.1 ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานและเกษตรอินทรีย์

5.3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำปุ๋ยจุลินทรีย์ชีวภาพ

5.3.3 ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการใช้ดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์

สูงสุด

5.3.4 ส่งเสริมและพัฒนาฟืนฟู่ อนุรักษ์ ถูมน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำ ชลประทาน ให้รู้จักการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.5 นโยบายด้านสาธารณสุข

5.5.1 ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุมและกำจัดมลภาวะ ที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชน

5.5.2 ส่งเสริมการจกกิจกรรมในการป้องกันติดต่อโรคอันตราย

5.5.3 สนับสนุนส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพและการกีฬา

5.6 นโยบายด้านการเมืองและการบริหาร

5.6.1 ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5.6.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

5.6.3 ส่งเสริมการฝึกอบรมให้บุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

6. ผลการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในระยะเวลาที่ผ่านมา

6.1 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดำเนินการทำให้ประชาชนเริ่มมีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มเย็บเสื้อผ้า กลุ่มผ้าไหมมัดหมี่-ย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มทำนา กลุ่มเลี้ยงวัว กลุ่มทำไม้กวาดทางมะพร้าว บ้านคงเค็ง หมู่ที่ 11.

6.2 การพัฒนาด้านสังคม ดังนี้

6.2.1 ได้จัดสรรงบประมาณในการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด

6.2.2 สนับสนุนงบประมาณให้ที่ทำการปกครองอำเภอพยัคฆภูมิพิสัยตามโครงการลดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลสงกรานต์

6.2.3 สนับสนุนงบประมาณให้สถานีตำรวจภูธรพัคฆภูมิพิสัย โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อป.พร.)

6.2.4 ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และกิจกรรมวันสำคัญของชาติ

6.2.5 จัดทำป้ายรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อลดอุบัติเหตุ

6.2.6 ร่วมประชุมเพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรักษาความสะอาดและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

6.2.7 จัดทำโครงการปลูกต้นราชพฤกษ์ และหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติ

6.2.8 จัดทำโครงการรณรงค์การใช้ปุ๋ยชีวภาพ

6.2.9 จัดทำโครงการวิ่งชมเฉลิมพระเกียรติ 116 วัน จากวันแม่ถึงวันพ่อ

6.2.10 จัดทำโครงการป้องกันอุบัติเหตุช่วงวันปีใหม่ และวันสงกรานต์

6.2.11 จัดทำโครงการอบรมหน่วยกู้ชีพกู้ภัยตำบลปะหลาน

6.3 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

6.3.1 ดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และก่อสร้างถนนดินเพื่อใช้ในการติดต่องานของประชาชนในพื้นที่

6.3.2 ซ่อมแซมถนนลูกรัง

6.3.3 ซ่อมแซมถนนลาดยางสายพุทไธสง-พัคฆภูมิพิสัย ระยะทาง 4.3 กิโลเมตร

6.3.4 ก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลปะหลาน

6.3.5 ปรับปรุงซ่อมแซมระบบไฟฟ้าสาธารณะภายในเขตพื้นที่

6.3.6 ปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาในเขตพื้นที่

6.4 การพัฒนาด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

6.4.1 สนับสนุนทรายอะเบท และน้ำยาฟันทายให้กับอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ใช้ทำลายยุงน้ำ และแหล่งเพาะพันธุ์ยุงเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

6.4.2 จัดทำกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ในโครงการเดินวิ่งเฉลิมพระเกียรติ

6.4.3 สนับสนุนให้ทุนการศึกษานักเรียน

6.5 การพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร

6.5.1 จัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนา

6.5.2 สนับสนุนงบประมาณในการจัดเก็บและบันทึกข้อมูล จปฐ.

6.5.3 สนับสนุนงานด้านการเลือกตั้ง และการจัดประชาคมเพื่อเผยแพร่ ประชาธิปไตย

6.6 การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และนันทนาการ

6.6.1 อุดหนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันและวัสดุการศึกษาแก่ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่

6.6.2 จัดการแข่งขันกีฬาเพื่อให้มีการออกกำลังกายทั้งในระดับตำบล และ ระดับอำเภอ

6.6.3 จัดงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี

6.7 การพัฒนาด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

6.7.1 ร่วมจัดงานประเพณีท้องถิ่นต่างๆ เช่น งานบุญประเพณีครุฑ้าวเต่า บุญบั้งไฟ ประเพณีวันลอยกระทง เป็นต้น

6.7.2 ส่งเสริมให้ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตตำบล ได้แสดงออกผลงานของตนเองในการจัดงานสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในระดับอำเภอ

4.6.8 การดำเนินงานด้านอื่นๆ

ให้บริการประชาชนด้านต่างๆ ที่ได้รับการร้องขอ และองค์การบริหารส่วน ตำบลสามารถดำเนินการได้ เช่น งานด้านข้อมูลข่าวสาร งานด้านระบบสารสนเทศ งานด้านท้องถิ่นไทยความสะอาด เป็นต้น

คณะกรรมการหมู่บ้าน

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน

กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็น กรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 โดยมี สาระสำคัญ ดังนี้

1.1 กรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วยกรรมการ 2 ประเภท ดังนี้

1.1.1 กรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย

1.1.2 ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มบ้านตามประกาศของนายอำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

1.1.3 ผู้นำกลุ่มหรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิกซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของทางราชการ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ

1.1.4 ผู้นำกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิกหรือตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกไม่น้อยกว่ายี่สิบคน
- 2) สมาชิกของกลุ่มไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน
- 3) เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

น้อยกว่าหกเดือน

4) เป็นกลุ่มที่มีกฎระเบียบที่กำหนดไว้ชัดเจน และต้องเกิดจากสมาชิกร่วมกันกำหนดทั้งนี้ นายอำเภออาจพิจารณาขเว้นลักษณะตาม (1) ได้ ในกรณีที่เห็นสมควร ให้นายอำเภอจัดทำประกาศจำนวนและรายชื่อของกลุ่มบ้านตามข้อ ในแต่ละหมู่บ้านปีคประกาศให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ โดยในกลุ่มบ้านหนึ่งให้ประกอบด้วยบ้านเรือนจำนวนสิบห้าถึงยี่สิบหลังคาเรือน โดยประมาณ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรายอำเภออาจกำหนดให้มีจำนวนบ้านเรือนมากหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้นี้ก็ ได้

ผู้นำกลุ่มบ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ตามที่ผู้ใหญ่บ้านมอบหมายให้กลุ่ม เลือกสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งเป็นผู้แทนในคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยอาจเลือกจากผู้นำหรือสมาชิกที่กลุ่มเห็นสมควรก็ได้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

การเป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่งของผู้นำกลุ่มในหมู่บ้านสิ้นสุดลงเมื่อมีการเลือกผู้นำขึ้นใหม่

1.2 กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ มีสาระสำคัญดังนี้

1.2.1 การประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นายอำเภอจัดทำประกาศกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ปีคประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม

1.2.2 ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการ ทำหน้าที่ดำเนินการเลือก และให้นายอำเภอแต่งตั้งปลัดอำเภอประจำ

ตำบล ข้าราชการในอำเภอหนึ่ง และกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอนั้นหนึ่งคนเป็นที่ปรึกษา และทำหน้าที่สักขีพยานด้วย

1.2.3 ในการกำหนดจำนวนกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่จะพึงมีในหมู่บ้านใดให้ที่ประชุมราษฎรตามข้อ 1.1 เป็นผู้กำหนด

1.2.4 การเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอาจเลือกโดยวิธีเปิดเผยหรือวิธีลับก็ได้ตามที่ประชุมกำหนด

1.2.5 เมื่อที่ประชุมออกเสียงเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดจำนวนตามที่ประชุมกำหนดเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.6 กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่นายอำเภอได้มีประกาศแต่งตั้ง

1.2.7 ในกรณีที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ถ้ากรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลืออยู่มีจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน ให้กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิเหลือเท่าจำนวนที่มีอยู่กรณีที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง จนเป็นเหตุให้กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่มีจำนวนน้อยกว่าสองคน และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลือมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้นายอำเภอจัดให้มีการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบตำแหน่งว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

1.3 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1.3.1 ให้คณะกรรมการเลือกรองประธานกรรมการหมู่บ้านจากกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่งคนหนึ่ง และจากกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอีกคนหนึ่ง โดยให้คณะกรรมการเลือกรองประธานคนใดคนหนึ่งเป็นรองประธานคนที่หนึ่งในกรณีที่หมู่บ้านใดมีเหตุผลและความจำเป็น คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของนายอำเภออาจกำหนดให้มีตำแหน่งรองประธานมากกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้รองประธานกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยประธานมากกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้รองประธานกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยประธานกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติตามหน้าที่และกระทำการตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านมอบหมาย

1.3.2 ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านเลือกกรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นเลขานุการและให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นเหรัญญิก

1.3.3 ให้ปลัดอำเภอประจำตำบล กำนัน นายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบล มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลนั้นนายอำเภออาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานของรัฐและบุคคลอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการเพิ่มเติมก็ได้

1.3.4 ให้มีคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการและผู้ใหญ่บ้าน อย่างน้อยให้มีคณะทำงานด้านอำนวยการ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนอกจากการทำงานตามวรรคหนึ่งแล้วคณะกรรมการโดยความเห็นชอบของนายอำเภออาจแต่งตั้งคณะทำงานอื่นใดที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเพิ่มเติมก็ได้

2 คณะทำงานด้านต่าง ๆ

คณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 คณะทำงานด้านอำนวยการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ การจัดการประชุม การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ การประสานงานและติดตามการทำงานของคณะทำงานด้านต่าง ๆ การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการในรอบปีและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.2 คณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการส่งเสริมอุดมการณ์และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน การส่งเสริมดูแลให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้าน การสร้างความเป็นธรรมและประนีประนอมข้อพิพาท การตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในหมู่บ้าน การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยอันตรายของหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.3 คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านประสานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านกับคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อดำเนินการหรือเสนอของงบประมาณจากภายนอก การรวบรวมและจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของ

หมู่บ้าน การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.4 คณะทำงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน การพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาดเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับราษฎรในหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.5 คณะทำงานด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ การจัดสวัสดิการในหมู่บ้านและการสงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสาธารณสุขและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.6 คณะทำงานด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาศาสนา การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของหมู่บ้านและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.7 คณะทำงานด้านอำนวยการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหมู่บ้านรองประธานกรรมการหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าคณะทำงานด้านต่าง ๆ เลขานุการและเหรัญญิกเป็นคณะทำงาน โดยให้ประธานกรรมการหมู่บ้านและเลขานุการ เป็นหัวหน้าและเลขานุการคณะทำงาน

3 การประชุม

ประกอบด้วยให้คณะกรรมการประชุมกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง การกำหนดวันเวลาประชุม ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้กำหนดและเรียกประชุม โดยให้มีการประชุมภายในเจ็ดวันหลังจากการประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่นายอำเภอเรียกประชุมสถานที่ประชุม ให้ใช้สถานที่ที่คณะกรรมการเห็นสมควร ในการลงมติในเรื่องใด ๆ ให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมนั้น มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะกรรมการหมู่บ้านได้ และในกรณีที่มิฉะนั้นให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

4 การควบคุมดูแล

ประกอบด้วยให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านหรือมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ

ข้อบังคับของทางราชการและให้ปลัดอำเภอประจำตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติ ตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในตำบลที่รับผิดชอบ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอและปลัดอำเภอประจำตำบล มีอำนาจเรียกกรรมการหมู่บ้านมาชี้แจงหรือให้ข้อเท็จจริง ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากคณะกรรมการหมู่บ้านมาตรวจสอบก็ได้

ในกรณีที่ปลัดอำเภอประจำตำบลเห็นว่าคณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่ ในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่หมู่บ้าน หรือเสียหายแก่ทางราชการ และปลัดอำเภอ ประจำตำบลได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะ รอช้ามิได้ ให้ปลัดอำเภอประจำตำบลมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการหมู่บ้านหรือมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านเป็นการชั่วคราวไว้ตามที่เห็นสมควร ได้ แล้วรีบรายงานนายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันเพื่อให้นายอำเภอวินิจฉัยตามที่เห็นสมควร โดยเร็ว การกระทำของกรรมการหมู่บ้าน ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของปลัดอำเภอประจำตำบลตามวรรคสามไม่มีผลผูกพันกับคณะกรรมการหมู่บ้าน

5 คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาดน

องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาดนมีจำนวนคณะกรรมการหมู่บ้าน ดังในตารางที่ 1
ตารางที่ 1 จำนวนคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาดน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	คณะกรรมการหมู่บ้าน
3	บ้านหนองห้าง	11
4	บ้านเมืองแล้ง	11
5	บ้านหนองเม็ก	11
6	บ้านหนองบัวทอง	11
7	บ้านโนนน้อยเจริญ	9
8	บ้านเมืองเจีย	13
9	บ้านดงสมัด	7
10	บ้านโนนสูง	7
11	บ้านดงเค็ง	11

12	บ้านโนนเมือง	6
14	บ้านปะหลาน	22
15	บ้านเมืองเก่า	14
16	บ้านโนนเขวาคำ	14
รวม		147

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย (2553 : 18)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนันต์ เชโยธิน (2544 : 43-49) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ด้านส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการจัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก และด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะแนวทาง เพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดสรรงบประมาณ ให้ครอบคลุมการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และพิจารณาโดยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ขนาดประชากร พื้นที่ และสภาพท้องถิ่น ควรจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรให้นำไปปฏิบัติงานได้จริงในลักษณะการฝึกอบรมแบบเข้ม ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรคร่วมกัน

คุณาวุฒิ ไชยคำภา (2547 : 74-75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมี การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการป้องกันสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะบริหาร และพนักงานส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้าน 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่พนักงานส่วนตำบลเห็นว่าการดำเนินงาน ตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น มากกว่าคณะผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปรารัต ไชนพันธ์ (2547 : 164) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครพนม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาสภาพการดำเนินงานโดยรวมและรายได้อยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครพนม ที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วิสูตร จงขุวณิชย์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรักษาและระงับโรคติดต่อ และด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม ประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประชาชนเห็นด้วยในระดับมาก ส่วนด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการศึกษา ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของเทศบาลตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้านไม่ต่างกัน

ประมวล เกตรา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของ คณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัด ร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัด ร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนคณะกรรมการที่มีอายุแตกต่างกันก็มีความ คิดเห็นต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

พรรณธิพา สมศรีดา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยระดับการดำเนินงานตาม อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลา ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เด่นดวง สุบุตรดี (2550 : 106-107) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการ ชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 ด้าน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบำรุงศิลปประจาริตประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รองลงมาคือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านการรักษาและระงับโรคติดต่อ ด้าน การส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบ เรียบร้อยของประชาชน และด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง และความคิดเห็นของ คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน ต่อการดำเนินงานของ เทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกันต่อการดำเนินงาน ของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ทวีศักดิ์ ปึกษา (2550 : 97) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิก สภากลางการบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง

จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก และระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล และระดับน้อยหนึ่งด้าน คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จำแนกอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเป็น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง (2550 : 72-75) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ระดับปานกลางทุกข้อ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนก ตามระดับการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกัน

ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกัน

คำรงค์ แสงสุวรรณ (2552 :86-87) ได้ศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าฝาง อำเภอจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าฝาง อำเภอจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3

อันดับแรก คือ ด้านบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สุนทรี โพธิ์ศรี (2552 :93-97) ได้ศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อำเภอมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อำเภอมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการจำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อำเภอมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน